

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 44 (1541)

2017. gada 7. novembrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 44. nedēļā Latvijā

2017. gada 44. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 71 ģimenes ārstu prakses) gripas gadījumi netika reģistrēti.

Kopš monitoringa sākuma (2017. gada 40. nedēļa) gripas klīniskie gadījumi ambulatorajās ārstniecības iestādēs netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās ģimenes ārstu praksēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

Vecuma grupas	40. ned.	41. ned.	42. ned.	43. ned.	44. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
Vidēji	1091,0	1349,2	1179,9	1003,1	1157,2	15,4
0-4	5798,9	6345,8	6496,4	5630,0	6895,5	22,5
5-14	3148,5	3622,8	3179,4	2587,4	2726,5	5,4
15-64	774,6	955,3	713,0	588,1	704,7	19,8
65 un >	156,2	198,8	124,4	157,0	122,0	-22,3
Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vidēji	21,6	15,1	12,6	19,2	20,1	4,3
0-4	73,4	52,9	0,0	16,8	47,9	185,8
5-14	64,8	0,0	35,5	64,9	53,3	-17,9
15-64	15,5	17,2	12,4	19,3	15,3	-20,3
65 un >	11,2	4,8	4,8	5,1	9,8	92,7

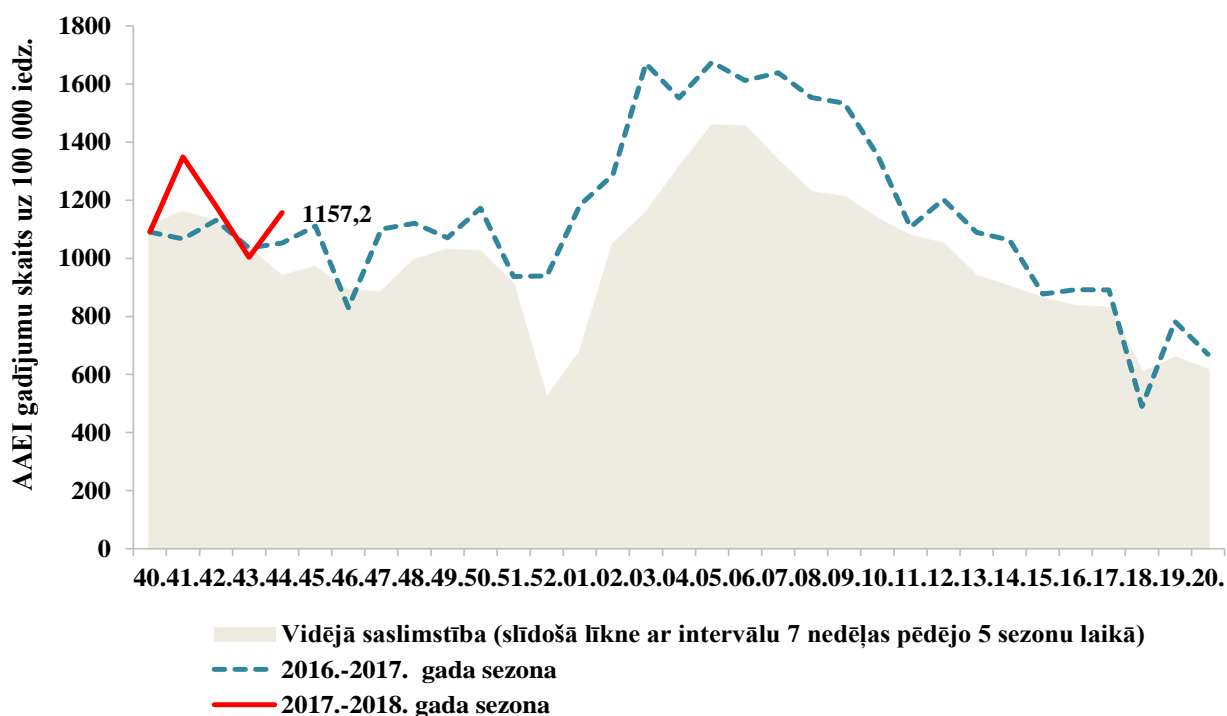
Vēršanās AAEI gadījumos ambulatorajās iestādēs 44. nedēļā, salīdzinot ar 43. nedēļu, palielinājusies par 15,4% un bija vidēji 1157,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (43. nedēļā – 1003,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem).

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 44. nedēļā palielinājusies par 4,3%, vidēji 20,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Vēršanās pēc medicīniskās palīdzības (vai saslimstības līmenis) nedēļas laikā tiek aprēķināta, ņemot vērā pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

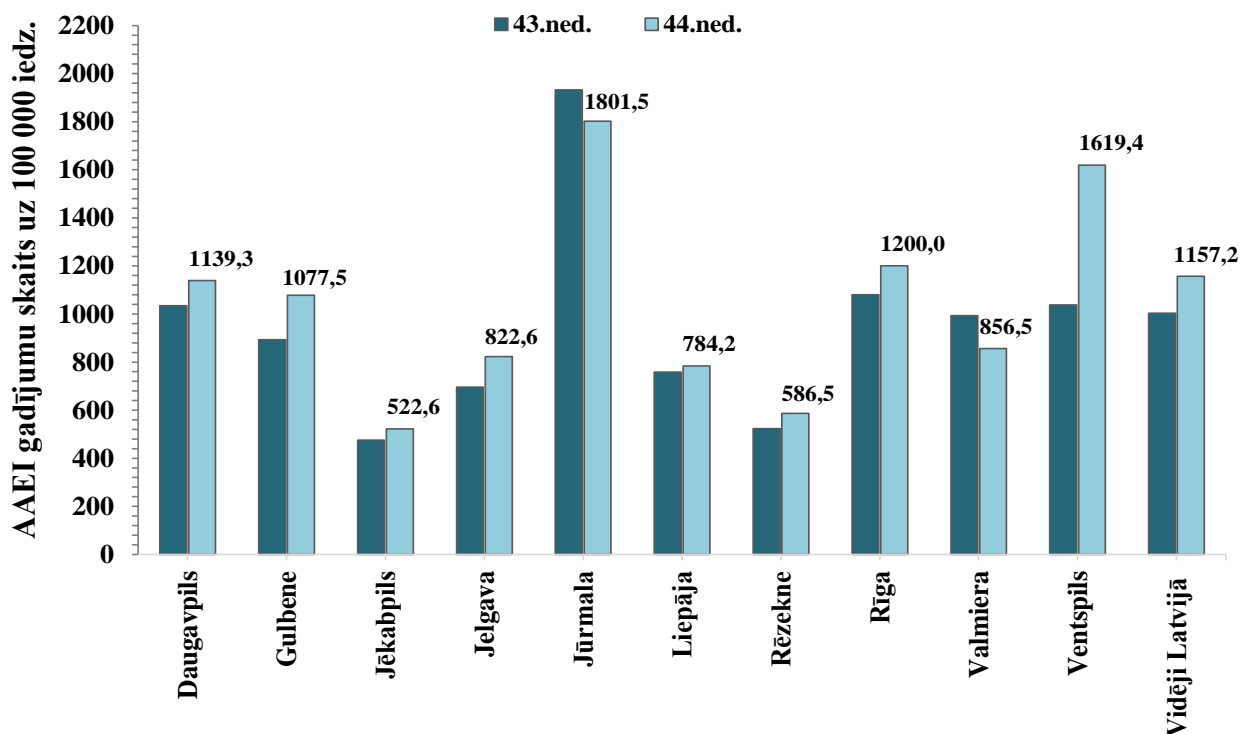
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2017.–2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos 2017. gada 44. nedēļā bijusi augstāka nekā iepriekšējā 2016.–2017. gada sezonā un pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā.

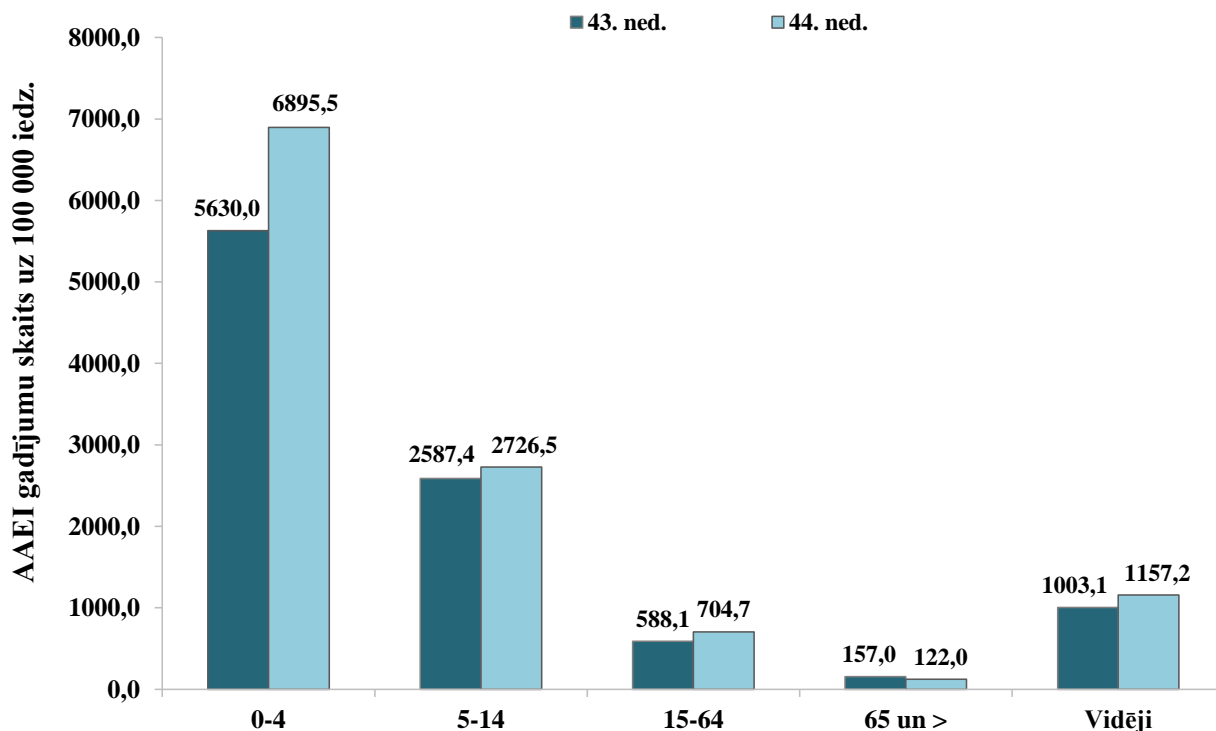
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 44. nedēļā tika reģistrēta trijās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām: Jūrmalā, Ventspilī un Rīgā. Viszemākā saslimstība reģistrēta Jēkabpilī.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 44. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (6895,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 44. nedēļā salīdzinājumā ar 43. nedēļu palielinājusies visās vecuma grupās, izņemot vecuma grupu no 65 gadiem. Vislielākais saslimstības pieaugums ir reģistrēts bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (par 22,5%).

Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

2017. gada 44. nedēļā ir saņemta informācija par vienu stacionēto pacientu (vecuma grupā 15–64 gadi) saistībā ar gripas infekciju (Rīgā).

Vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums

2017. gada 44. nedēļā vispārējās izglītības iestādes apmeklējuši vidēji 91,9% skolēnu.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	90,3	88,9	89,6	89,3	96,4	91,8	91,6	ND	93,8	92,2	91,7
41.	91,5	87,0	93,9	91,6	91,5	92,3	94,4	ND	86,3	93,1	92,1
42.	91,2	92,0	92,9	90,7	90,1	87,1	95,2	ND	87,6	92,9	91,5
43.	Rudens brīvlaiks										
44.	91,6	90,7	94,1	91,8	94,0	89,5	94,4	90,9	88,1	93,8	91,9
Salīdzinājumā ar 42. nedēļu (±)	0,4	-1,3	1,1	1,0	3,9	2,5	-0,8	-	0,5	0,9	0,4

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums 44. nedēļā bijis vidēji 74,9%, kas ir par 7,7% vairāk nekā iepriekšējā nedēļā. Zemākā pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklētība bija reģistrēta Rēzeknē.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	65,2	79,8	75,2	77,1	69,2	76,3	64,0	ND	76,8	73,9	71,7
41.	65,5	83,1	76,6	79,5	70,4	74,2	68,0	ND	68,8	73,1	71,8
42.	69,4	74,2	72,8	80,8	76,6	77,7	71,6	ND	80,4	76,0	74,8
43.	63,2	54,8	65,9	66,8	76,2	74,2	62,4	70,1	74,6	62,8	67,2
44.	73,9	81,5	72,4	79,5	76,6	73,5	69,2	73,9	80,4	76,0	74,9
Salīdzinājumā ar 43. nedēļu (±)	10,7	26,6	6,6	12,7	0,4	-0,7	6,8	3,8	5,8	13,2	7,7

Respiratoro vīrusu cirkulācija

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā izmeklēti 64 personu klīniskie paraugi, no tiem vienā paraugā noteikts *A tipa* gripas vīruss (1,6% no izmeklēto paraugu skaita) vecuma grupā virs 65 gadiem (saistīts ar ievēsto gripas gadījumu). Noteikti arī citi elpceļu infekciju vīrusi: rinovīrusi (15), adenovīrusi (9), bokavīrusi (6), koronavīrusi (2), respiratori sincitiālie vīrusi (2), I tipa paragripas vīrusi (2), II tipa paragripas vīrusi (2), cilvēka metapneimovīruss (1) un enterovīruss (1). Kopējais pozitīvo paraugu īpatsvars bijis 64,1%.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneimovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)	Gripa no pozitīvo paraugu skaita (%)
40.	32			2			2	1	3	11		2		2	23	71,9	0,0	3,1	0
41.	59			6		1		3	4	12		5		4	35	59,3	0,0	5,1	0
42.	51			3				1	5	14		4		3	30	58,8	0,0	2,0	0
43.	63			8				2	13	9		1		1	34	54,0	0,0	3,2	0
44.	64	1		2		2		2	9	15	1	6	2	1	41	64,1	1,6	3,1	2,4
Kopā	269	1	0	21	0	3	2	9	34	61	1	18	2	11	163	60,6	0,4	3,3	0,6

Secinājumi

Kopš monitoringa sākuma (2017. gada 40. nedēļa) līdz 44. nedēļai klīniski gripas gadījumi monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs netika reģistrēti. Ambulatorajās monitoringa iestādēs vēršanās pēc palīdzības AAEL gadījumos bija augstāka par iepriekšējo sezonu rādītājiem šajā laika periodā. Visaugstākā saslimstība tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

2017. gada 44. nedēļā saņemta informācija par vienu stacionēto pacientu (vecuma grupā 15–64 gadi) saistībā ar gripas infekciju. Savukārt RAKUS stacionāra LIC laboratorijā noteikts viens *A tipa* gripas vīruss (saistīts ar ievēsto gripas gadījumu).

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe
<http://flunewseurope.org/>

2017. gada 43. nedēļā 42 Eiropas reģiona valstis ziņoja par zemu gripas intensitāti. Pēc ģeogrāfiskās izplatības par lokālu gripas izplatību ziņoja Norvēģija, savukārt par sporādisku gripas izplatību ziņoja Lietuva, Zviedrija, Skotija, Anglija, Ziemeļīrija, Vācija, Nīderlande, Kosova, Slovākija, Kazahstāna un Azerbaidžāna.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros 43. nedēļā bija izmeklēts 601 paraugs, no tiem 15 paraugos noteikti gripas vīrusi – astoņi *A tipa* (3 – *A/H3N2*, 2 – *A/H1N1pdm09* un 3 – netipēti) un septiņi *B tipa* (1 – *B/Yamagata* līnijas un 6 – līnija nav zināma) gripas vīrusi.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	43. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	8	53,3	30	57,7
<i>A(H1N1)pdm09</i>	2	40	6	33,3
<i>A(H3N2)</i>	3	60	12	66,7
A netipēts	3	-	12	-
<i>B tipa</i> gripa	7	46,7	22	42,3
<i>B/Victoria</i> līnija	1	100	1	10
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	9	90
Nav noteikta līnija	6	-	12	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	15 / 601	2,5	52 / 2442	2,1

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Ārpus uzraudzības tīkla izmeklēti 9058 klīniskie paraugi, no tiem 98 paraugos noteikti gripas vīrusi – 72 *A tipa* (10 – *A/H3N2*, 4 – *A/H1N1pdm09* un 58 – netipēti) un 26 *B tipa* gripas vīrusi (1 – *B/Victoria* līnijas un 25 – līnija nav zināma).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	43. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	72	73,5	319	72
<i>A(H1N1)pdm09</i>	4	28,6	20	15,4
<i>A(H3N2)</i>	10	71,4	110	84,6
A netipēts	58	-	189	-
<i>B tipa</i> gripa	26	26,5	124	28
<i>B/Victoria</i> līnija	1	100	1	16,7
<i>B/Yamagata</i> līnija	-	-	5	83,3
Nav noteikta līnija	25	-	118	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	98 / 9058	-	443 / 36526	-

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *A tipa* gripas vīrusu skaits; *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais *B tipa* gripas vīrusu skaits

Par SARI uzraudzību un stacionētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa

2017. gada 43. nedēļā no valstīm, kuras veic smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību, 10 valstis informēja par 783 gadījumiem. Nevienā no 210 laboratoriski izmeklētajiem paraugiem gripas vīrusi netika noteikti. Kopš 2017. gada 40. nedēļas no 2632 SARI gadījumiem 671 tika izmeklēts laboratoriski, no tiem četros paraugos noteikti gripas vīrusi (divi *B tipa* un divi *A tipa*, t.sk viens *A/H3N2*).

Savukārt, no desmit valstīm, kuras apkopo informāciju par stacionētiem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un citās nodaļās, 43. nedēļā saņemta informācija no trim valstīm par 31 gadījumu: intensīvās terapijas nodaļās reģistrēti 15 gadījumi Lielbritānijā un 16 gadījumi – Īrijā. Savukārt citās slimnīcu nodaļās reģistrēti trīs gripas gadījumi: divi – Īrijā un viens – Čehijas Republikā. No visiem reģistrētiem gadījumiem, 25 (74%) gadījumos noteikta *A tipa* gripa un deviņos gadījumos (26%) *B tipa* gripa. No visiem tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem seši tipēti kā *A/H1N1pdm09* un četri kā *A/H3N2*.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 30.10.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstis un dažas Dienvidaustrumu un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas aktivitātes samazināšanos. Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte saglabājas zemā līmenī. Arī atsevišķas Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstis ziņoja par zemu gripas aktivitāti. Pasaulē visbiežāk tika noteikti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Dienvidamerikas mērenās joslas lielākajā daļā gripas un respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāte turpināja samazināties.

- Dienvidamerikas tropu daļā gripas un RSV aktivitāte kopumā saglabājās zemā līmenī.

- Ziemeļamerikā pēdējo nedēļu laikā gripas vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī, pēdējo nedēļu laikā pārsvarā tika noteikti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Karību jūras reģionā un Centrālamerikas valstīs respiratoro slimību rādītāji un gripas aktivitāte kopumā bija zemā līmenī, bet RSV aktivitāte joprojām bija augsta vairākās valstīs.

- Dienvidāfrikā tika novērots gripas aktivitātes samazinājums. Visbiežāk tika noteikts *B tipa* gripas vīruss.

- Rietumāfrikā joprojām tika ziņots par gripas vīrusu cirkulāciju, kur noteikti visi sezonālās gripas apakštipi.

- Ziemeļāfrikā pēdējo nedēļu laikā gripas vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī, gripas vīrusi netika noteikti.

- Okeānijā gripas vīrusu aktivitāte turpināja samazināties. Dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*, kam seko *B tipa* gripas vīrusi.

- Dienvidāzijā gripas aktivitāte saglabājās zemā līmenī. Indija ziņoja par *A/H1N1pdm09* un *A/H3N2* gripas vīrusu noteikšanu.

- Dienvidaustrumāzijas reģionā gripas aktivitāte samazinājās, tomēr Kambodžā gripas aktivitāte pieauga, galvenokārt tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss.

- Rietumāzijā gripas aktivitāte turpināja pieaugt Omānā, kur visbiežāk tika noteikts *A/H1N1pdm09* gripas vīruss, kā arī *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Centrālāzijā – Kazahstānā, Tadžikistānā un Uzbekistānā tika ziņots par gripai līdzīgu saslimšanu un akūto respiratoro infekcijas aktivitātes pieaugumu.

- Austrumāzijā kopumā gripas aktivitāte joprojām saglabājās zemā līmenī.

- Āzijas mērenā joslā un Kamerūnā tika ziņots par paaugstinātu gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāti. Austrumāfrikas Reinjonas salā gripas pozitīvo paraugu un gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāte strauji palielinājās, pārsvarā bija noteikts *B tipa* gripas vīruss.

- Rietumeiropā un Āfrikas vidus reģionā ziņošana par gripas vīrusiem turpinās, reģionos bija noteikti visi sezonālās gripas apakštipi. Austrumāfrikā tika ziņots par zemu gripas aktivitāti, izņemot Reinjonas salu, kur gripas vīrusi (*A* un *B tipa*) un gripai līdzīgas saslimšanas aktivitāte saglabājās augstā līmenī.

- Eiropā gripas vīrusu aktivitāte bija zemā līmenī, pēdējo nedēļu laikā pārsvarā konstatēti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

FluNet ir apkopojis informāciju, kura tika saņemta (2017. gada 15. oktobrī) no 73 valstu, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2017. gada 2. oktobra līdz 15. oktobrim). Šajā laika periodā PVO GISRS (*Global Influenza Surveillance and Response System*) laboratorijās bija testēti vairāk nekā 84217 paraugi. No tiem 4193 bija ar pozitīviem rezultātiem uz gripas vīrusiem, 3269 (78%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 924 (22%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 524 (20,6%) tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 2022 (79,4%) kā *A/H3N2*. No testētajiem *B tipa* gripas vīrusiem 234 (71,8%) pieder *B-Yamagata* līnijai un 92 (28,2%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

PVO (02.03.2017.) gripas vakcīnas sastāvā 2017.–2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildus trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

Salīdzinot ar 2016.–2017. gada sezonas gripas vakcīnu Ziemeļu puslodei, ir atjaunināts *A(H1N1)pdm09* komponents – *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgu* vīrusu nomaina *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs* vīruss.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2017.–2018. gada AAEL un gripas monitoringa 44. nedēļā datus sniedza:

- 71 primārās veselības aprūpes ārsts (reģistrēto pacientu skaits 109659 – 5,6% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 35 vispārējās izglītības iestādes
 - 39 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.